

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Sžo/36/2013
Identifikačné číslo spisu:	1011200069
Dátum vydania rozhodnutia:	22.05.2014
Meno a priezvisko:	CSc., JUDr. Eva Babiaková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:1011200069.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu : A.L.K. Humenné, spol. s r.o., so sídlom Štefánikova 22, Humenné, právne zastúpený JUDr. Ján Spišiak, advokát, so sídlom Idanská 17, 040 11 Košice, proti žalovanému : Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, so sídlom Dobrovičova 12, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 131285/2010,11010/2010-630 z 11. novembra 2010, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S 10/2011-60 zo 7. februára 2013, jednohlasne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S 10/2011-60 zo 7. februára 2013 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave (ďalej len ako „krajský súd“ alebo „súd prvého stupňa“) postupom podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len ako „OSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania a zrušenia rozhodnutia žalovaného č. 131285/2010,11010/2010-630 z 11. novembra 2010, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu č. 500/2343/17360/2009 zo dňa 30. júla 2010. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 250k ods. 1 OSP tak, že v konaní neúspešnému žalobcovi ich náhradu nepriznal.

Krajský súd dôvodil, že z obsahu administratívneho spisu je zrejmé, že žalobca odmietol kontrolu, resp. zabránil uskutočneniu kontroly na mieste. V tejto súvislosti poukázal krajský súd na rozsudok Súdneho dvora č. C-536/09 zo 16. júna 2011 odkazujúc na čl. 23 ods. 2 Nariadenia ES č. 796/2004. Podľa krajského súdu žalobcovo odmietnutie kontroly na mieste znamenalo, že Poľnohospodárska platobná agentúra nemohla preveriť zistené nezrovnalosti vo výmerách deklarovaných žalobcom v žiadosti, a preto správne orgány nemali inú možnosť, ako žiadosť o dotáciu zamietnuť.

Z vyššie uvedených dôvodov mal za to, že žalovaný v konaní dostatočne zistil skutkový stav veci, vyvodil z neho správne právne závery, ktoré náležite odôvodnil, vrátane voľnej úvahy, ktorá podľa jeho názoru nevybočila z medzí prípustného správneho uváženia, a preto žalobu, ako nedôvodnú podľa § 250j

ods. 1 OSP zamietol.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie navrhujúc odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok zmenil tak, že zruší napadnuté rozhodnutie žalovaného a prvostupňového orgánu alebo zruší a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie uplatniac si zároveň náhradu trov konania. Dôvodil ustanovením § 205 ods. 2 písm. a/ OSP majúť za to, že v konaní došlo k vadám podľa § 221 OSP, konkrétne, že postupom súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 221 ods. 1 písm. f/ OSP) a ďalej ustanoveniami § 205 ods. 2 písm. b/, d/ a e/ OSP.

K odvolaciemu dôvodu podľa § 205 ods. 2 písm. a/ OSP s poukazom na ustanovenie § 221 ods. 1 písm. f/ OSP dôvodil, že hoci žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu podaním zo dňa 30. januára 2013 ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní dňa 7. februára 2013, z dôvodu kolízie termínu požiadajúc súd o určenie náhradného termínu pojednávania a dodal, že právny zástupca ospravedlnil aj jeho neúčast' a súd prvého stupňa napriek tomu vec prejednal bez jeho prítomnosti bez toho, aby sa ako účastník konania mohol pred súdom vyjadrovať.

Ďalej namietal, že v správnom konaní neboli odstránené skutkové a právne nejasnosti, ktoré neboli odstránené ani písomnými vyjadreniami strán, a že bolo potrebné vo veci vykonať súdom prvého stupňa dokazovanie.

Taktiež namietal, že sa spravoval nesprávnym poučením pracovníkov PPA dňa 6. septembra 2010, a podľa jeho názoru mali oba správne orgány opakovane preveriť skutkový stav vecí na základe jeho námietok a vykonať šetrenie ohľadom užívania sporných dielov zistených KK1, KK2 a KNM.

Zároveň si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania v sume 261,82 eur za prvostupňové konanie a 137,98 eur za odvolacie konanie.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu konštatujúc skutočnosť, že žalobca v odvolaní neuvádza žiadne nové skutočnosti zotrval na svojom vyjadrení k žalobe a navrhol odvolaciemu súdu napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S 10/2011-60 zo 7. februára 2013, ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu a konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu a medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP); odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu je potrebné priznať úspech.

V správnom súdnictve prejednávajú sudy na základe žalôb prípady, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods. 1 OSP).

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „najvyšší súd“) v medziach odvolania, ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom považoval za potrebné na účely preskúmania napadnutého rozsudku z vecnej stránky vyporiadať sa v prvom rade s procesnou námietkou, ktorou žalobca poukazoval, odvolávajúc sa na ustanovenie § 221 ods. 1 písm. f/ OSP na skutočnosť, že súd prvého stupňa tým, že žalobu prejednal na prvom a jedinom pojednávaní napriek tomu, že jeho právny zástupca sa riadne ospravedlnil z dôvodu kolízie termínu požiadajúc zároveň konajúci súd o určenie náhradného termínu pojednávania súčasne ospravedlňujúc aj jeho neprítomnosť, keďže trval na prítomnosti svojho právneho zástupcu, mu svojím postupom odňal možnosť konať pred súdom.

Podľa § 246c ods. 1 vety prvej OSP pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona.

Podľa § 250g ods. 2 OSP, ak sa účastníci na pojednávanie nedostavia, môže sa vec prejednať v ich neprítomnosti; konanie sa nesmie z tohto dôvodu prerušiť.

Podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Z obsahu súdneho spisu je zrejmé, že žiadosť právneho zástupcu žalobcu o ospravedlnenie jeho neúčasti a neúčasti žalobcu na pojednávaní vytýčenom na deň 7. februára 2013 a zároveň žiadosť o určenie náhradného termínu pojednávania bola krajskému súdu doručená dňa 4. februára 2013, t. j. 3 dni pred určeným termínom pojednávania. Z obsahu žiadosti je rovnako zrejmý dôvod brániaci právnemu zástupcovi žalobcu v jeho účasti na nariadenom pojednávaní v podobe jeho nutnej účasti na nariadenom hlavnom pojednávaní konanom na Okresnom súde Košice I sp. zn. 18P/106/2012 o 10.00 hod (vytýčené 4. decembra 2012), a odročenom pojednávaní na tom istom súde v č. k. 34P/66/2012 na deň 7. februára 2013 o 11.00 hod. (vytýčené 21. novembra 2012) s dôrazom, že súd ho považuje za potrebné v tomto konaní vypočúť.

Rovnako je potrebné uviesť, že v odôvodnení napadnutého rozhodnutia krajského súdu absentujú logické a akceptovateľné právne závery odôvodňujúce splnenie procesných podmienok, za akých možno vykonať pojednávanie v neprítomnosti účastníka konania a jeho právneho zástupcu, konkrétne prečo súd prvého stupňa nepovažoval dôvody na odročenie pojednávania uvádzané právnym zástupcom žalobcu v jeho žiadosti za kvalifikované.

Z osobitnej úpravy obsiahnutej v § 250g ods. 2 OSP vyplýva, že ustanovenie § 101 ods. 2 druhá veta OSP sa v správnom súdnictve nepoužije, pričom však odročenie pojednávania pre neprítomnosť účastníka z dôležitých dôvodov nemožno a priori vylúčiť.

Dôležitosť dôvodu, ktorým je odôvodňovaná žiadosť neprítomného účastníka o odročenie pojednávania posudzuje súd podľa okolností konkrétneho prípadu. Dôležitým dôvodom je i kolízia s iným pojednávaním zástupcu, ak nemožno od účastníka spravodlivo žiadať, aby si zvolil iného zástupcu (pozri bližšie uznesenie NS SR sp. zn. 5Cdo/54/2010). Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca je v konaní zastúpený advokátom JUDr. Jánom Spišiakom na základe plnomocenstva.

Je nesporné, že je vecou konajúceho súdu, či argumenty uvádzané v žiadosti o odročenie pojednávania označí za irelevantné avšak, v takomto prípade musí dôvody k danému zisteniu vedúce náležite v odôvodnení svojho rozhodnutia označiť, aby účastník konania a v danom prípade aj jeho právny zástupca dostali vysvetlenie čo primälo konajúci súd k rozhodnutiu konať v ich neprítomnosti.

Najvyšší súd v tejto súvislosti tiež poukazuje na svoje rozhodnutie sp. zn. 8Sžo/180/2010, v odôvodnení ktorého je konštatované nasledovné : „Odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký postup súdu, ktorým účastníkovi odníma možnosť realizovať tie procesné práva, ktoré mu zákon priznáva. Tým je i právo účastníka, aby jeho vec prejednal súd v jeho prítomnosti. Neznamená to, že by súd nemohol prejednať vec i v neprítomnosti účastníka konania, avšak je povinný vždy účastníkovi konania poskytnúť možnosť, aby jeho vec bola prejednaná v jeho prítomnosti. Samotné ustanovenie § 115 O.s.p. (účinného v čase rozhodovania súdu prvého stupňa) ukladá súdu, aby - ak zákon alebo osobitný právny predpis neustanovuje inak - nariadiť na prejednanie veci samej pojednávanie, na ktoré predvolá účastníkov a všetkých, ktorých prítomnosť je potrebná, pričom predvolanie musí doručiť účastníkom tak, aby mali dostatok času na prípravu, spravidla najmenej päť dní pred dňom, keď sa má pojednávanie konať. V zmysle ustálenej judikatúry najvyššieho súdu, ale aj Ústavného súdu Slovenskej republiky a Európskeho súdu pre ľudské práva má účastník právo byť vypočutý aspoň v jednom stupni súdneho konania a o tomto práve by mal byť účastník konania súdom poučený. Taktiež by mal byť poučený o tom, že je povinný predložiť všetky dôkazy na preukázanie svojich tvrdení tak, a v takej lehote, aby s nimi mohol oboznámiť aj účastník vystupujúci na opačnej strane sporu. Až následne je už v zmysle ustanovenia § 101 ods. 2 O.s.p. na účastníkovi konania, či svoje práva využijú alebo nevyužijú.“

Pod odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký chybný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv priznaných mu v občianskom súdnom konaní na

účely ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Z vyššie uvedených dôvodov najvyšší súd vzhliadol v postupe súdu prvého stupňa, procesné pochybenie, v dôsledku, ktorého bola účastníkovi konania odňatá možnosť konať pred súdom, a preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 250ja ods. 3 vety druhej OSP v spojení § 221 ods. 1 písm. f/ OSP zrušil a vec podľa § 221 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 vety prvej OSP vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za potrebné zdôrazniť všeobecne platný princíp, podľa ktorého prípadné zásahy do základných ľudských práv a slobôd (čl. 38 ods. 2 Listiny v spojení s čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky), a teda aj ich obmedzenia, musia byť interpretované reštriktívne a nie extenzívne. Pritom je potrebné najmä rešpektovať zásadu, že pri obmedzení základných práv a slobôd musí byť zachovaná ich podstata a zmysel, a že takéto obmedzenia nesmú byť zneužívané k iným účelom, ako pre ktoré boli stanovené.

O trovách odvolacieho konania rozhodne prvostupňový súd v novom rozhodnutí o veci (§ 224 ods. 3 OSP v spojení s ustanovením § 246c ods. 1 veta prvá OSP).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.